

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تەتقىقاتى» 1998 - يىللىق 1 - سان

(شۇ ئۇ ئار ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ نەشر مەركىزى)

يېشىللىك ئۈنۈمىزىمىز ئورنىدا

مەسئۇلى: رازاق ئۆمۈر

ھەر يېشىللىك 3 - ئېيىنىڭ 5 - كۈنى

نەشرىدىن چىقىدۇ

باش مۇھەررىر ۋە

مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلەت نۇردۇن

بۇ ساننىڭ ئىجرائىي نەشرى:

دىنلار خەمبەت

مۇندەرىجە

ئىقتىساد پەنلىرىدە تەتقىقاتى

- ..... سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش مېخانىزمىنى بەرپا قىلايلى 1
- شىنجاڭدىكى «ئۈچ خىل مەبلەغ كارخانىلىرى» دا ساقلىنىۋاتقان مەسلىلەر ۋە ئۇنى ھەل قىلىشنىڭ تەدبىرلىرى توغرىسىدا ..... ئا. زىيائى، پ. مۇھەممەت 7
- سىياسەت ۋە رايون ئەۋزەللىكىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، شىنجاڭنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدا ..... تۇرغۇن ئۆمەر 11
- ئوتتۇرا ئاسىيا ۋەزىيىتىنىڭ ئۆزگىرىشى ۋە ئۇنىڭ تىل تەرەققىياتىغا بولغان تەسىرى ..... مەردان سەيدۇللا 15
- مەنئى مەھسۇلاتنىڭ ئىجتىمائىي ئۈنۈمى توغرىسىدا ئويلىغانلىرىم ..... سائادەت ساۋۇت 19

تارىخ، تارىخىي ئورگانىزىم، دىن، مەدەنىيەت تەتقىقاتى

- يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئۇيغۇر تارىخىغا دائىر ئۇيغۇرچە ئەسەرلەرنىڭ نەشر قىلىنىش ئەھۋالى ۋە بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك بەزى مەسلىلەر ..... ئابلەت نۇردۇن 23
- ..... نېستورىيانىزمنىڭ تۇرپان بوستانلىقىغا تارقىلىش تارىخى توغرىسىدا دەسلەپكى ئىزدىنىش 33
- ..... داۋۇت سايىم 33
- ..... ئوتتۇرا ئاسىيانىڭ تۈركلىشىشى ۋە ئىسلاملىشىشى توغرىسىدا ..... ۋاڭ جىلېي 41
- ..... خوتەن دېگەن يەر نامى توغرىسىدا ..... ئۆمەر داۋۇت 54
- ..... غەربىي لياۋ قىتانلىرىنىڭ تۇرمۇش ئۇسۇلى توغرىسىدا مۇلاھىزە ..... جىياسۇڭجياڭ 61

- قەدىمكى ئۇيغۇرچە ھۆججەتلەرنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە تارىخى ماتېرىياللىق قىممىتى ..... لىۋگې 70
 قەشقەرنىڭ يىراق قەدىمكى زامان مەدەنىيىتى توغرىسىدا ..... ئە. سۇلايمان، سە. سالى 75
 ئىلىدىكى يەر ناملىرى توغرىسىدا ..... ئابدۇشۈكۈر مەخسۇت 79
 «بۈگۈت مەڭگۈ تېشى» دىكى تۈرك تارىخىغا دائىر بەزى مەسىلىلەر ..... قۇربان تۇران 85
 ئۇيغۇرشۇناس گابائىن ۋە ئىدىقۇت ئۇيغۇر خانلىقى ..... ھ. خوجا لەمىجىنى 90
 ئاتاقلىق تارىخشۇناس - شىراتورى ..... زۈلپىيە ئاۋۇت 95
 قەدىمكى كۈسەن مەدەنىيىتى توغرىسىدا ..... ئەخمەتجان مۆمىن 97
 سەئىدىيە خانلىقى دەۋرىدىكى ئۇيغۇر تىبابەتچىلىكى ..... قادىرئۆمەر 99
 شىنجاڭدىكى ئىسلام دىنى مەزھەپلىرى توغرىسىدا قىسقىچە بايان ..... ئەخمەتجان ھەسەن 102

ئىلى - گەدەبىيات سەنئىتى تەتقىقاتى

- ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلىدىكى ئىككى بىسلىق سىنتاكسىسلىق قۇرۇلمىلار ھەققىدە مۇلاھىزە .....
 106 ..... تاھىرجان مۇھەممەد
 ئېلىمىزنىڭ قەدىمكى شىمال مىللەتلىرىگە ئائىت مەخسۇس ئاتالغۇلارنىڭ تەلەپپۇزى توغرىسىدا .....
 112 ..... قاھارمان مۇقان
 بەدىئىي ئەدەبىياتتىكى «تەۋسىپ» سەنئىتى توغرىسىدا ..... زامىر سەيدۇللا 116
 ئۇيغۇرچە ماقالە ماۋزۇلىرىنى خەنزۇچىگە تەرجىمە قىلىش توغرىسىدا ..... رەشىدە مامۇت 121
 پىچان خەلق ئەل - نەغمە سەنئىتىنىڭ تارىخى مەنبئى ۋە ئۇنىڭ تەرەققىياتى توغرىسىدا سەلەپكى ئىزدىنىش
 124 ..... ياقۇپجان ئابدۇقادىر

كوررېكتور: رۇقىيە سىدىق

ھۆرمەتلىك كىتابخانلار سەمىگە:

△ ئاكادېمىيە ژۇرناللىرى نەشرىياتىنىڭ باش تەھرىرى، ژۇرنىلىمىزنىڭ باش مۇھەررىرى ئابلەت نۇردۇن تۈزگەن «تارىخ ئاتالغۇلىرى تەرجىمە قوللانمىسى» يېقىندا نەشرىدىن چىقىدۇ. بۇنىڭغا يەتتە مىڭدىن ئارتۇق ئاتالغۇ (ئىلگىرى چىققان لۇغەتتە يوق)، شۇنداقلا دۇنيادىكى ئاساسلىق خانلىقلارنىڭ، شىنجاڭ تارىخى ۋە ئۇيغۇر تارىخىغا دائىر خانلىقلارنىڭ نەسەبنامە جەدۋىلى (خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە) ۋە غەربىي يۇرتتىكى ئەللەرنىڭ نامى، جايلاشقان ئورنى (خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە) كىرگۈزۈلگەن. بۇ قوللانما تەرجىمانلار، تەتقىقاتچىلار ۋە تارىخ ھەۋەسكارلىرىغا ياخشى قوللانما ۋە قورال كىتاب بولۇپ قالغۇسى.

بۇ قوللانمىنىڭ باھاسى 20.00 يۈەن، پوچتىدىن ئەۋەتىش ھەققى 2.00 يۈەن.

△ «شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تەتقىقاتى ۋە ئۇنىڭ ئىچكى سانىنىڭ مۇندەرجىسى» پات ئارىدا نەشرىدىن چىققىچى. بۇ «مۇندەرجە» گە 66 سان ئاشكارا ژۇرنالنىڭ، 89 سان ئىچكى ژۇرنالنىڭ مۇندەرجىسى، يەنى 1500 دىن ئارتۇق ماقالىنىڭ مۇندەرجىسى كىرگۈزۈلگەن.

«مۇندەرجە» نىڭ باھاسى 6.00 يۈەن، پوچتىدىن ئەۋەتىش ھەققى 2.00 يۈەن، ئېھتىياجلىق ئورۇن ۋە شەخسلەر تەھرىر بۆلۈمىمىزگە پۇل ئەۋەتىپ سېتىۋالسا بولىدۇ.

ئادرېسىمىز: ئۈرۈمچى شەھىرى بېيجىڭ جەنۇبى كوچىسى 16 - نومۇر ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى ژۇرناللىرى نەشرىياتى. (پوچتا نومۇرى: 830011)

ئالاقىلاشقۇچى: مۇھەممەدجان مۆمىن، ئابلەت نۇردۇن (تېلېفون نومۇرى: 2864159، 3837937)

(قىسقىچە ئىجتىمائىي پەنلەر ئىنستىتۇتىنىڭ نەشر ئىشلىرى)

ئىستانبۇل ئىجتىمائىي پەنلەر ئىنستىتۇتىنىڭ نەشر ئىشلىرى
 ئىستانبۇل ئىجتىمائىي پەنلەر ئىنستىتۇتىنىڭ نەشر ئىشلىرى
 ئىستانبۇل ئىجتىمائىي پەنلەر ئىنستىتۇتىنىڭ نەشر ئىشلىرى
 ئىستانبۇل ئىجتىمائىي پەنلەر ئىنستىتۇتىنىڭ نەشر ئىشلىرى

مۇندەرىجە

ئىجتىمائىي پەنلەر ئىنستىتۇتىنىڭ نەشر ئىشلىرى

- ماركسىزىملىق تارىخ قارىشىدا چىڭ تۇرۇپ، شىنجاڭ تارىخىنى ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدىگەن ھالدا شەرھىلەپلى 1
 ئۇلۇغ تۇغنى تېخىمۇ ئېگىز كۆتۈرۈش ئۈچۈن، كوممۇنىستىلار پارتىيىسىنىڭ ئېڭىنى ئۆستۈرۈشى كېرەك 5
 سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى مىللىي مەسىلە توغرىسىدا ..... باھارگۈل مۇھەممەتتىياز 8
 سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا «مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى» غا تۈزۈش 12
 كىرگۈزۈشنىڭ زۆرۈرلىكى توغرىسىدا ..... مۇزەپپەر مۇھەممەت 12
 دىن ۋە قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش ..... بې شياۋۋېن 15
 بايلىق ئۆستۈنلىكىگە تايىنىپ شىنجاڭ ئالاھىدىلىكىگە ئىگە ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش ھەققىدە 22
 شىنجاڭنىڭ تەبىئىي بايلىقىنى مۇۋاپىق ئېچىپ پايدىلىنىش توغرىسىدا ..... ئابدۇكېرىم يۈسۈپ 25
 شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ھەققىدە ..... گۈلنار روزى 29

تارىخ، گارانتولوگىيە، بازار باھارلىقى تەتقىقاتى

- ماھاپانا «ماھاپارى نىرۋانا سۇترا» (شىمال نۇسخىسى) نىڭ قەدىمكى ئۇيغۇرچە تەرجىمىسىنىڭ كەمبەك ۋارىقى ئۈستىدە تەتقىقات ..... ئىسراپىل يۈسۈپ 31
 غەربىي يۇرت ناخشا - ئۇسسۇل، مۇزىكىلىرىنىڭ ياپونىيە سەنئىتىگە كۆرسەتكەن تەسىرى ھەققىدە 43
 ئابلىز مۇھەممەت سايرامى

- تاتارلارنىڭ قىسقىچە ئېتىنىك تارىخى ..... ئېلچى سايرانى 50
 قەدىمكى ئۇيغۇرلارنىڭ «كۈن، ئاي، نۇر، ئالتۇن» دېگەن خەتلەر چۈشۈرۈلگەن پۇلى ھەققىدە دەسلەپكى
 ئىزدىنىش ..... ياك فۇشۇ 54
 تۇنيۇقۇق بىلەن ئاشىدى يۈەنجېننىڭ مۇناسىۋىتى ..... ئەنۋەر تۇنياز 57
 ياقۇببېگىنىڭ ئىشغالىيەتچى قوشۇنى توغرىسىدا ..... ماخمۇت ئابدۇۋېلى 62
 سۈي - تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدە غەربىي يۇرت ئۇسۇل - سەنئىتىنىڭ ئوتتۇرا تۈزلەڭلىك رايونىغا تارقىلىشى
 ۋە غەربىي يۇرتلۇق ئايال سەنئەتكارلار .....
 ..... قەمبەرنىسا مۇھەممەتھاجى 66
 مىلادى 3 - ئەسىردىكى غەربىي يۇرت توقۇلما ماللىرى ..... لىن مېيسۇن 70
 خوتەننىڭ قەدىمكى باغۋەنچىلىكى ..... توختىنىياز نۇرسۇن 85
 شىنجاڭدىكى بالبالارنىڭ تىپلارغا بۆلۈنۈشى توغرىسىدا ..... گۈلنار ئىسمائىل 88

ئىلى - گەربىي تىل ھەقىقەتلىرى

- ۋەتەنپەرۋەرلىكنىڭ سادىق كۈيچىسى نىمىشېھت توغرىسىدا ..... مۇھەممەت شاۋۇدۇن 91
 ئابدۇخالق ئۇيغۇرنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك ئىدىيىسىنىڭ ئاساسلىرى ..... مەھمۇد زەپىدى 99
 ئىدىقۇت ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدىكى بەزى ئىستىلىستىكىلىق ئالاھىدىلىكلەر توغرىسىدا .....
 ..... گۈلشەن بەسىر 102
 ھازىرقى زامان ئۇيغۇر دراما ئىجادىيىتىدە ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ۋە ئۇنىڭ سەۋەبلىرى .....
 ..... ئېزىزجان ھەسەن 106
 شىنجاڭ يېمەك - ئىچمەك مەدەنىيىتىنىڭ ئېلىمىزنىڭ يېمەك - ئىچمەك مەدەنىيەت تارىخىدا تۇتقان ئورنى
 ..... غەيرەتجان ئوسمان 112
 ئېڭىمىزدىكى مەدەنىيەت ئۇقۇمىغا يەنە بىر تولۇقلىما ..... ياسىنجان كەنجى 117
 ئۇيغۇر فامىلە ئىسلاھاتىدا خوتۇن - قىزلىرىمىزنىڭ فامىلە مەسىلىسى توغرىسىدا ئويلىغانلىرىم .....
 ..... غەيرەتجان ئابدۇللا كالىدەر 119
 چاغاتاي تىلى بىلەن ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلىدىكى كېلىشلەرنىڭ نۇرلىنىش ئۇسۇلى جەھەتتىكى پەرقى
 توغرىسىدا ..... تۇرنىسا روزى 123

كوررېكتور: رۇقىيە سىدىق

بۇ كىتابنىڭ نەشرىدىكى خاتالىقلارنىڭ بارلىقىنى ئۆز ئىچىگە ئالىمىز بىلىدۇ. بۇ كىتابنىڭ نەشرىدىكى خاتالىقلارنىڭ بارلىقىنى ئۆز ئىچىگە ئالىمىز بىلىدۇ. بۇ كىتابنىڭ نەشرىدىكى خاتالىقلارنىڭ بارلىقىنى ئۆز ئىچىگە ئالىمىز بىلىدۇ.

(ش ئۇ ئا ر ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ نەشر ئەپكارى)

پەسىللىك ئۈنۈپرسال زۇرنال ئومۇمىي 68 - سان

مەسلىھەتچى: رازاق تۆمۈر باش مۇھەررىر ۋە

ھەر پەسىلنىڭ 3 - ئېيىنىڭ 5 - كۈنى مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىت نۇردۇن

نەشىردىن چىقىدۇ. نۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى:

تەھرىرلىك ئىشلىرى مۇدىرى: ئابلىز مامۇت رەشىدە مامۇت

مۇندەرىجە

نەزەرىيە، مىللەت، قانۇن تەتقىقاتى

- ماركىزىملىق مىللەت قارىشىدا چىڭ تۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرەيلى..... رەخمەتجان ئەخمەت 1
- سوتسىيالىستىك مىللەتلەر مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇپ، مىللىي باراۋەرلىك ۋە مىللىي ئىتتىپاقلىقنى قوغداپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي - ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرەيلى...
- 4 ھەببۇللا خوجا لەمچىنى
- باشقۇرۇشنىڭ ئىككى ياقلىمىلىقى توغرىسىدا ..... ئابدۇۋەلى ھامۇت 11
- ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەت ئاياللىرىنىڭ ساپاسى ۋە ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىگە بولغان تەسىرى توغرىسىدا ..... مۇتەللىپ ھۈسەين 15
- نىكاھتىن ئاجرىشىش ماجىرالىرىدىكى ئۈچىنچى شەخسنىڭ قانۇنىي جاۋابكارلىقى توغرىسىدا ..... ئىلىيار ئابلىز، ھامۇت ئەرشى 18

تارىخ، ئارخېئولوگىيە، دىن تەتقىقاتى

- «ئۇيغۇر تارىخى» غا كىرىش سۆز ..... لىن گەن گاۋزىخۇ 23
- قاراقتان خانلىقىنىڭ دۆلەت تەشكىلاتى ۋە ئاساسىي سىياسىتى توغرىسىدا ..... بەختىيار تۇرسۇن 35
- قەشقەردىكى ئىككى مازار توغرىسىدا ..... ئابلىت ئابباس 41

- غەربىي يۇرت تارىخى تەتقىقاتى توغرىسىدا ئەسلىمە ۋە ئۇنىڭ ئىستىقبالىغا نەزەر.....
- 48 رۇڭ شىنجاڭ.....
- 62 شىنجاڭنىڭ قەدىمكى زامان سودا تەرەققىياتىغا نەزەر..... گۈلزەپەر مۇھەممەت
- 70 خوتەننىڭ گىلەمچىلىك تارىخى ھەققىدە مەلۇماتلار..... مەمەت ئابلا مەتسىدىق
- 73 چاغاتاي خانلىقى بىلەن ئوگداي خانلىقىنىڭ مۇناسىۋىتى توغرىسىدا مۇلاھىزە..... شۈي لىلى
- ئىدىقۇت ئۇيغۇر خانلىقى دەۋرىدىكى چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش تەدبىرلىرى توغرىسىدا ئىزدىنىش...
- 77 ياپونىيە ئالىملىرىنىڭ تۇرپان شۇناسلىق ھەققىدىكى تەتقىقاتىنىڭ يېقىنقى ئەھۋالى.....
- 80 مېڭ شىەنشى.....

تىل - ئەدەبىيات، مەدەنىيەت تەتقىقاتى

- «ئۇرخۇن ئابدلىرى» دىكى بايانلاردىن تۈركلەرنىڭ ھاكىمىيەت چۈشەنچىسىگە نەزەر.....
- 86 ئېلتېكىن.....
- 90 قەدىمكى ئۇيغۇر تىل - يېزىقىدىكى ۋەسىقىلەر..... مەترەھىم ساپىت، ئىسراپىل يۈسۈپ
- «چىلى قوشاقلىرى» نىڭ سەرلەۋھىسى، ئاپتورى ۋە ئۇنىڭ بارلىققا كەلگەن دەۋرى.....
- 97 ساۋ. ۋېنشىن.....
- 1880 - 1950 - يىللىرى شىنجاڭدا يۈرگۈزۈلگەن ئۇيغۇر تىلى سىياسىتى ۋە ئۇنىڭ ئەمەلىيىتى.....
- 104 كۈرەش تاھىر.....
- قەدىمكى ئۇيغۇر تىلىدا پېئىلنىڭ مەجبۇرىي دەرىجىسىنىڭ ئىپادىلىنىشى.....
- 108 ئابدۇرېھىم راھمان بۇگۇخان.....
- 111 ئۇيغۇرلارنىڭ ئۆزىگە خاس بەدەن تىلى ئادەتلىرى ھەققىدە ئىزدىنىش..... ئىلھام كېۋىر
- 116 ئۇيغۇر كىشى ئىسىملىرىنىڭ جىنس ئالاھىدىلىكى توغرىسىدا..... مۇتەللىپ سىدىق قاھىرى
- 120 قۇمۇل ئۇيغۇرلىرىنىڭ لەقەم ئادەتلىرى توغرىسىدىكى..... ئىسمەت قاسىم
- «تۈركىي تىللار دىۋانى» دىكى قەدىمكى ئوۋ قوشاقلىرى توغرىسىدا مۇلاھىزە.....
- 124 كوررېكتور: رۇقىيە سىدىق

مۆھتەرەم ئوقۇرمەن:

بۇ يىل 12 - ئاينىڭ 18 - كۈنى شۇ ئار ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى تىل تەتقىقات ئورنى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 20 يىللىقى. مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن بۇ يىل 12 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا مۇۋاپىق شەكىلدە مول مەزمۇنلۇق خاتىرىلەش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈمەكچىمىز. ھەر قايسى قېرىنداش ئورۇن ۋە شەخسلەرنىڭ ئۆتكۈزۈلگۈسى خاتىرە پائالىيىتىمىزنى قىزغىن قوللاپ - قۇۋەتلىشىنى سەمىمىي ئۈمىد قىلىمىز.

شۇ ئار ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى تىل تەتقىقات ئورنى

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تەتقىقاتى» 1998 - يىللىق 4 - سان

(ش ئۇ ئا ر ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ نەشر ئەپكارى)

پەسىللىك ئۈنۋېرسال زۇرنال
مەسلىھەتچى: رازاق تۆمۈر
ھەر پەسىلنىڭ 3 - ئېيىنىڭ 5 - كۈنى
نەشرىدىن چىقىدۇ.
تەھرىرلىك ئىشلىرى مۇدىرى: ئابلىز مامۇت
ئومۇمىي 69 - سان
باش مۇھەررىر ۋە
مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىت نۇردۇن
بۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى:
مۇھەممەدجان مۇمىن

مۇندەرىجە

نەزەرىيە، ئىقتىساد قانۇن تەتقىقاتى

- 1 جۇڭگو تارىخىدىكى ئۇلۇغ بۇرۇلۇشنىڭ نامايەندىسى ..... ۋاڭ شۈەنچۈەن
- ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش ئېلىمىزدىكى مىللەتلەرنىڭ مۇقەددەس بۇرچى
ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش ئېلىمىزدىكى مىللەتلەرنىڭ مۇقەددەس بۇرچى
5 ..... ئاۋۇت توختى
- ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ دۆلەت ئىگىلىكىدىكى كارخانىلىرىدا ساقلىنىۋاتقان بەزى مەسىلىلەر ۋە ئۇنى ھەل
قىلىشنىڭ تەدبىرلىرى ..... ئابلىز مامۇت 12
- دارامەت پەرقىنى تىزگىنلەپ، ئورتاق بېيىشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش توغرىسىدا ..... داۋۇت ساۋۇت 17
- شىنجاڭنىڭ نامرات رايونلىرىدا يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدا ئىزدىنىش .....
21 ..... ئابدۇرېھىم خالىق
- ئۆزبېكىستان ۋە ئۇنىڭ «ئاق ئالتۇن» ئىگىلىكى ..... ئادالەت تاھىر 25
- ئەمگەك ماجراسى دېھقانلىرىنى سوت قىلىشتا دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك بىر قانچە مەسىلە .....
28 ..... فېردون پەتتار

تارىخ، ئارخېئولوگىيە، يەر ناملىرى تەتقىقاتى

- 31 «ئۇيغۇر تارىخى» غا كىرىش سۆز ..... لىن گەن گاۋزىخۇ
- 37 غەربىي يۇرت تارىخى تەتقىقاتى توغرىسىدا ئەسلىمە ۋە ئۇنىڭ ئىستىقبالىغا نەزەر ..... رۇڭ شىنچياڭ
- 46 * يىپەك يولى ئۈستىدىكى «تاش كېمىر» لىك شەھەرلەر ..... مۇناجىدىن مۇنۇر
- غەربىي يۇرتتا ياشىغان قەدىمىي قوۋملارنىڭ جەسەتى كۆپۈرۈپ دەپنە قىلىش ئادىتى توغرىسىدا .....
56 ..... ئەھمەد سۇلايمان

- ئاقسۇنىڭ تارىختىكى ناملىرى ۋە «ئاقسۇ» نامىنىڭ كېلىپ چىقىشى .....
- 65 ئابدۇرۇسۇل ئابدۇكېرىم، تۇرسۇنجان ھېزىم
- تارىختىكى ئونسۇ - ھازىرقى ئاقسۇ كۈنئەھەر ناھىيىسى ئەمەس .....
- 69 خوجا نىياز
- قاراخانىيلار سۇلالىسى بىلەن سامانىيلار خاندانلىقىنىڭ مۇناسىۋىتى توغرىسىدا .....
- 74 رەبھانگۈل قۇربان
- فىنلاندىيىلىك مەشھۇر ئالتايشۇناس - گ. ج. رامستت .....
- 78 تەلئەت ئوبۇلقاسىم

تىل - ئەدەبىيات، مەدەنىيەت تەتقىقاتى

- ئەھمەد زىيائى ۋە ئۇنىڭ يېزىپ تاماملانمىغان تارىخىي رومانى - «تۆت قېتىم ئۆلۈپ بەشىنچى قېتىم تىرىلگەن ئادەم» توغرىسىدا .....
- 81 ھەبىبۇللا ئابدۇسالام
- نەۋائى ۋە شاھ قولى ئۇيغۇر .....
- 87 ئىمىر غىياس
- ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى ئەنئەنىلىرىنىڭ «قۇتادغۇبىلىك» تىكى تەسىرى .....
- 90 گۈلشەن بەسىر، سەييارە
- ئۇيغۇر تىلى بىلەن موڭغۇل تىلىنىڭ تارىخىي مۇناسىۋىتى .....
- 95 پەرھات جىلان
- قەدىمكى ئۇيغۇر تىل يېزىقىدىكى ۋەسىقىلەر .....
- نەشرگە تەييارلىغۇچىلار: مەترەھىم ساپىت، ئىسراپىل يۈسۈپ
- 99
- ئۇيغۇر تىلىدىكى پارسچە سۆز ياسىغۇچى قوشۇمچىلار توغرىسىدا .....
- 103 تاش راخمان
- ھازىرقى ئۇيغۇر تىلىدىكى يۈكلىمىلەرنىڭ بەزى ئالاھىدىلىكلىرى توغرىسىدا .....
- 108 رەپقەت رەخمىم
- تەقلىد پىئىللارنىڭ تۈرى، خۇسۇسىيىتى ۋە رولى توغرىسىدا .....
- 111 ئايشەمگۈل ئابدۇرېشىت
- ئۇيغۇرلاردا كۈتۈبخانىچىلىق مەدەنىيىتى .....
- 114 گۈلنار ئېزىز
- ئۇيغۇرلاردىكى يۇرتۋازلىقنىڭ تارىخىي سەۋەبلىرى .....
- 122 ئىسمائىل تۆمۈرى
- ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى خەۋەرلىرى .....
- 125 كوررېكتور: رۇقىيە سىدىق

تەتقىقات رەپىقەت رەخمىم

- 14 ئۇيغۇر تىلى زىيا .....
- 16 ئالىچىن ئاھىيەت .....
- 18 رەبھان نىياز .....
- 20 ئاقسۇنىڭ تارىختىكى ناملىرى ۋە «ئاقسۇ» نامىنىڭ كېلىپ چىقىشى .....
- 22 ئابدۇرۇسۇل ئابدۇكېرىم، تۇرسۇنجان ھېزىم
- 24 خوجا نىياز
- 26 قاراخانىيلار سۇلالىسى بىلەن سامانىيلار خاندانلىقىنىڭ مۇناسىۋىتى توغرىسىدا .....
- 28 رەبھانگۈل قۇربان
- 30 فىنلاندىيىلىك مەشھۇر ئالتايشۇناس - گ. ج. رامستت .....
- 32 تەلئەت ئوبۇلقاسىم